

E 202/2/1/1

**នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា**

ព័ត៌មានពិស្តារអំពីការដាក់ឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ៖ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជសដ

ភាគីដាក់ឯកសារ៖ លោក ខៀវ សំផន

ដាក់ជូន៖ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

ភាសាដើម៖ បារាំង

កាលបរិច្ឆេទឯកសារ៖ ថ្ងៃទី ៨ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១៣

ឯកសារទទួល	
DOCUMENT RECEIVED/DOCUMENT REÇU	
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date of receipt/Date de réception):	
08 / 07 / 2013	
ម៉ោង (Time/Heure):	
16 : 00	
មន្ត្រីក្រុមប្រឹក្សាសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé du dossier:	
S. ANTA GUISSÉ	

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ៖ **សាធារណៈ**

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង៖

ប្រភេទនៃចំណាត់ថ្នាក់៖

ពិនិត្យឡើងវិញចំពោះឯកសារចំណាត់ថ្នាក់ណោះអាសន្ន៖

ឈ្មោះមន្ត្រីទទួលបន្ទុកផ្នែកសំណុំរឿង និងឯកសារ៖

ហត្ថលេខា៖

**ចម្លើយតបទៅនឹងសំណើសុំរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ដែលស្នើសុំឱ្យមានការពិចារណាឡើងវិញលើ
សេចក្តីសម្រេចបដិសេធការដាក់បញ្ចូលសារធុរលេខផ្លូវទូតរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក
នៅក្នុងសំណុំរឿង និងនៅក្នុងកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល**

ដាក់ដោយ៖

មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន

មេធាវី គង់ សំអុន

មេធាវី Anta GUISSÉ

មេធាវី Arthur VERCKEN

មេធាវី Jacques VERGÈS

ដាក់ជូន៖

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង៖

ចៅក្រម និល ណុន

ចៅក្រម Silvia CARTWRIGHT

ចៅក្រម យូរ ឧត្តរា

ចៅក្រម Jean-Marc LAVERGNE

ចៅក្រម យ៉ា សុខន

E282/2/1/1

សហព្រះរាជអាជ្ញា៖

ជំនួយការ៖

លោកស្រី សេង សុជាតា

លោកស្រី ជា លាង

កញ្ញា Marie CAPOTORTO

លោក Andrew CAYLEY

កញ្ញា Mathilde CHIFFERT

កញ្ញា Soumeya MEDJEBEUR

មេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាំងអស់

កញ្ញា Vera MANUELLO

កញ្ញា អ៊ូច ស្រីផាត

ក្រុមមេធាវីការពារក្តីទាំងអស់

កញ្ញា សុគន្ធម្មីនីកា

កញ្ញា Blandine ZELLER

គោរពជូនអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

១. សេចក្តីផ្តើម

១. កាលពីថ្ងៃទី ២២ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៣ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានស្នើសុំការអនុញ្ញាតពីអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដើម្បីដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿង និងទៅក្នុងកិច្ចពិភាក្សាដេញដោលនូវសារទូរលេខផ្លូវទូតរបស់សហរដ្ឋអាមេរិកចំនួន ២៦ ដែលបានតាក់តែងដោយស្ថានទូតសហរដ្ឋអាមេរិកប្រចាំនៅភ្នំពេញ នៅប្រទេសឡាវ និងដោយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការបរទេសសហរដ្ឋអាមេរិក នៅចន្លោះពីឆ្នាំ ១៩៧៣ ដល់ឆ្នាំ ១៩៧៥^១។

២. នៅថ្ងៃទី ៦ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៣ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន បានធ្វើការជំទាស់ទៅនឹងការសម្រេចទទួលយកឯកសារសារទូរលេខផ្លូវទូតនោះទាំងអស់ ដោយហេតុថាសារទូរលេខទាំងនោះមានលក្ខណៈមិនសមស្រប សម្រាប់បញ្ជាក់អង្គហេតុដែលជាគោលដៅនៃការស្នើសុំពិនិត្យភស្តុតាង ផ្អែកតាមវិធាន ៨៧-៣ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។ ដោយឡែក ក្រុមមេធាវីការពារក្តីយល់ឃើញថា ការដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល នូវឯកសារសារទូរលេខផ្លូវទូតក្នុងដំណាក់កាលនេះនៃនីតិវិធី គឺជាការរំលោភលើសិទ្ធិរបស់មេធាវីការពារក្តី^២។

៣. នៅថ្ងៃទី ៣០ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៣ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីបានដាក់សំណើមួយសុំឱ្យដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល នូវឯកសារសារទូរលេខផ្លូវទូតរបស់សហរដ្ឋអាមេរិកចំនួន ១៤

¹ សំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា អនុលោមតាមវិធាន ៨៧(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ស្តីពីសារទូរលេខតាមផ្លូវទូតរបស់សហរដ្ឋអាមេរិកដែលទើបតែអាចរកបាន នាពេលថ្មីៗនេះ ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៣ ឯកសារ E282 (តទៅនេះហៅថា “សំណើលើកទីមួយ”) កថាខណ្ឌ ១ និង ១៣។

² ចម្លើយតបទៅនឹងសំណើសុំរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ដែលស្នើឱ្យមានការដាក់បញ្ចូលសារទូរលេខតាមផ្លូវទូតរបស់សហរដ្ឋអាមេរិកទៅក្នុងសំណុំរឿង ចុះថ្ងៃទី ០៦ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៣ ឯកសារ E282/1 (តទៅនេះ ហៅថា “ចម្លើយតបទៅនឹងសំណើលើកទីមួយ”)។

ដែលក្រុមមេធាវីការពារក្តីយល់ឃើញថា មានសារៈសំខាន់ដល់ការវាយតម្លៃឱ្យបានសុក្រិតទៅលើ អង្គហេតុដែលបានកើតឡើងមុនឆ្នាំ ១៩៧៥ ក្រោយឆ្នាំ ១៩៧៥ និងក្នុងទសវត្សឆ្នាំ ២០០០^៣។

៤. នៅថ្ងៃទី ១៣ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៣ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានចេញ “សេចក្តីសម្រេចលើ សំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា និងសំណើរបស់ ខៀវ សំផន អនុលោមតាមវិធាន ៨៧(៤) នៃ វិធានផ្ទៃក្នុង ស្តីពីសារទូរលេខតាមផ្លូវទូតរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក (E282 និង 282/1, E290 និង 290/1)” ដែលតាមរយៈនោះ អង្គជំនុំជម្រះបានបដិសេធការដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងកិច្ចពិភាក្សាដេញ ដោលនូវសារទូរលេខតាមផ្លូវទូតទាំង ២៦ ដែលបានស្នើដោយសហព្រះរាជអាជ្ញា ព្រមទាំងសារទូរលេខ ចំនួន ១៤ ដែលបានស្នើដោយមេធាវីការពារក្តីនោះ។ អង្គជំនុំជម្រះបានលើកឡើងថា អង្គជំនុំជម្រះ មិនអាចកំណត់យថាភាពនៃឯកសារទាំងនោះ ដែលគេទទួលបានអំពីគេហទំព័រ Wikileaks⁴ ឡើយ ដោយហេតុថា ជាទូទៅ គេមិនអាចទទួលបាននូវច្បាប់ដើមនៃសារទូរលេខអស់ទាំងនេះក្នុង រយៈពេលមួយសមស្របបានឡើយ⁵។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ អង្គជំនុំជម្រះយល់ឃើញថា សារទូរលេខ ទាំង ២៦ ដែលបានស្នើដោយសហព្រះរាជអាជ្ញា មានលក្ខណៈច្រំដែល ឬមួយដោយសារថា សារ ទូរលេខទាំងនេះអាចជាការធ្វើឱ្យភ័យស្តីតាងនានាដែលបានដាក់បញ្ចូលក្នុងសំណុំរឿងរួចហើយ ពាក់ព័ន្ធ នឹងអង្គហេតុដែលកើតមានមុនសម័យកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ កាន់តែមានមូលដ្ឋានរឹងមាំ ឬម្យ៉ាង មួយទៀត ដោយហេតុថា សារទូរលេខនេះអាចត្រូវបានមើលឃើញថាពុំមានលក្ខណៈសមស្រប ដែលត្រូវដាក់ចូលក្នុងសំណុំរឿង⁶។

៥. កាលពីថ្ងៃទី ២៥ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៣ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានស្នើសុំដល់អង្គជំនុំជម្រះឱ្យធ្វើការ ពិចារណាឡើងវិញលើសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន ដោយហេតុសហព្រះរាជអាជ្ញាទើបតែនឹងរកបាន

³ សំណើសុំដាក់បញ្ចូលសារទូរលេខតាមផ្លូវទូតអាមេរិកទៅក្នុងការពិភាក្សាដេញដោល អនុលោមតាមវិធាន ៨៧(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ចុះថ្ងៃទី ៣០ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៣ ឯកសារ E290។

⁴ សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា និងសំណើរបស់ ខៀវ សំផន អនុលោមតាមវិធាន ៨៧(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ស្តីពីសារទូរលេខតាមផ្លូវទូតរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក (E282 និង 282/1, E290 និង 290/1) ចុះថ្ងៃទី ១៣ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៣ ឯកសារ E282/2 (តទៅនេះ ហៅថា “សេចក្តីសម្រេច”) កថាខណ្ឌ ៧ និង ១១។

⁵ សេចក្តីសម្រេច កថាខណ្ឌ ៧។

⁶ សេចក្តីសម្រេច កថាខណ្ឌ ៨ និង ១១។

ថ្មីៗនូវព័ត៌មានដែលពាក់ព័ន្ធនឹងប្រភព យថាភាព និងភាពដែលអាចរកបានភ្លាមៗនៃសារទូរលេខទាំងនោះ⁷។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ សហព្រះរាជអាជ្ញាយល់ឃើញថា ការដែលមិនបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងកិច្ចពិភាក្សា នូវសារទូរលេខទាំងនេះ ដែលបច្ចុប្បន្នត្រូវបានគេរកឃើញថាជាឯកសារដែលមានយថាភាព គឺជាការធ្វើផ្ទុយទៅនឹងប្រយោជន៍នៃយុត្តិធម៌ ដោយហេតុថា សារទូរលេខផ្លូវទូតទាំងនេះ គឺជាឯកសារដែលមានតម្លៃជាក់ស្តែង និងមានលក្ខណៈសមហេតុសមផលដល់ចំណុចគន្លឹះមួយចំនួននៃរឿងក្តី⁸។

៦. តាមរយៈសំណើសុំនេះ មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន សូមធ្វើការជំទាស់ទៅនឹងសំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញានេះ។

២. អំពីសំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញ

៧. សហព្រះរាជអាជ្ញាអះអាងថា សំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញរបស់ខ្លួនមានសម្បូរហេតុត្រឹមត្រូវដោយហេតុថា កាលទេសៈជាក់ស្តែងមានការប្រែប្រួល បណ្តាលមកពីការរកឃើញថ្មីៗនេះនូវប្រភពទិន្នន័យផ្លូវការរបស់រដ្ឋាភិបាលសហរដ្ឋអាមេរិក ឈ្មោះថា NARA ដែលតាមរយៈប្រភពនោះ គេអាចទាញយកឯកសារសារទូរលេខផ្លូវទូតទាំង ២៦ ដែលមានទម្រង់ និងខ្លឹមសារ ដូចគ្នាទាំងស្រុងទៅនឹងសារទូរលេខដែលបានបង្ហាញនៅក្នុងសំណើសុំដាក់បញ្ចូលលើកទីមួយ ហើយដែលទទួលបានពីគេហទំព័រ Wikileaks នោះ⁹។ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានអះអាងថា ខ្លួនពុំបានដឹងថាមានប្រភពទិន្នន័យនេះទេ នៅពេលដែលខ្លួនបានដាក់សំណើលើកទីមួយ ដើម្បីស្នើបញ្ចូលឯកសារសារទូរលេខផ្លូវទូតទាំងនេះទៅក្នុងសំណុំរឿងនោះ¹⁰។

⁷ សំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា សុំការពិចារណាឡើងវិញចំពោះសេចក្តីសម្រេចទាក់ទងនឹងការទទួលយកសារទូរលេខតាមផ្លូវការទូតរបស់សហរដ្ឋអាមេរិកដែលទើបរកបានថ្មីៗ ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៣ ឯកសារ E282/2/1 (“តទៅនេះហៅថា “សំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញ”) កថាខណ្ឌ ២(ក) [ជូនដំណឹងជាភាសាអង់គ្លេស និងភាសាខ្មែរ នៅថ្ងៃទី ២៦ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៣ និងជាភាសាបារាំង នៅថ្ងៃទី ៨ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១៣]។

⁸ សំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញ កថាខណ្ឌ ២(ខ)។

⁹ សំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញ កថាខណ្ឌ ៤។

¹⁰ សំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញ កថាខណ្ឌ ៤។

៨. ដោយឡែក សហព្រះរាជអាជ្ញាបានលើកឡើងថា ការដែលពុំដាក់បញ្ចូលឯកសារសារទូរលេខទាំងនេះទៅក្នុងសំណុំរឿង គឺជារឿងមួយដែលអយុត្តិធម៌ ដោយហេតុថា សារទូរលេខទាំងនោះនឹងបញ្ជាក់បន្ថែមទៅលើធាតុផ្សំភស្តុតាងដទៃទៀត ពាក់ព័ន្ធនឹងអង្គហេតុគន្លឹះនានាដែលបានកើតឡើងមុនឆ្នាំ ១៩៧៥។ ការដាក់បញ្ចូលឯកសារទាំងនេះទៅក្នុងសំណុំរឿងពិតជាមានសម្បូរហេតុត្រឹមត្រូវ “ដើម្បីឱ្យចៅក្រមអាចទទួលបាននូវធាតុផ្សំភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់ដែលអាចជឿជាក់បានថា ជនជាប់ចោទពិតជាមានពិរុទ្ធភាព ឬគ្មាននោះ”¹¹។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ សហព្រះរាជអាជ្ញាយល់ឃើញ ថា ព័ត៌មានទាំងឡាយដែលទទួលបានពីសារទូរលេខផ្លូវទូតទាំងនេះ នឹងបំពេញបន្ថែមដល់ភស្តុតាងដែលមានស្រាប់នៅក្នុងសំណុំរឿង តាមរយៈការរៀបរាប់ពីករណីបន្ថែមនានាអំពីការជម្លៀសដោយបង្ខំ និងការកាប់សម្លាប់ និងជួយបញ្ជាក់អំពីការពិតទាក់ទងនឹងការធ្វើដំណើររបស់លោក ខៀវសំផន ក្នុងអំឡុងឆ្នាំ ១៩៧៤¹²។

៩. មេធាវីការពារក្តីយល់ឃើញថា សហព្រះរាជអាជ្ញាពុំបានបង្ហាញថា សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះដែលបានបដិសេធសំណើលើកទីមួយរបស់ខ្លួនដែលស្នើដាក់បញ្ចូលសារទូរលេខផ្លូវទូតទាំង ២៦ ចូលទៅក្នុងកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល បានបង្កើតជាភាពអយុត្តិធម៌ឡើយ។ មេធាវីការពារក្តីកត់សម្គាល់ឃើញថា អង្គជំនុំជម្រះបានបដិសេធសំណើលើកទីមួយរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា តាមរយៈសេចក្តីសម្រេចមួយដែលក្នុងនោះ អង្គជំនុំជម្រះបានពន្យល់អំពីមូលហេតុទាំងឡាយដែលអង្គជំនុំជម្រះសម្រេចថា សារទូរលេខផ្លូវទូតទាំង ២៦ មានលក្ខណៈមិនអាចទទួលយកបាន ដោយផ្អែកតាមវិធាន ៨៧.៣.(ក) និង (ខ)។

១០. ជាក់ស្តែង សំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញនេះ គឺជាការប៉ុនប៉ងលើកទីពីររបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាក្នុងការស្នើសុំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះទទួលយកសារទូរលេខផ្លូវទូតទាំង ២៦ ខណៈដែលអង្គជំនុំជម្រះបានសម្រេចលើសំណើសុំដំបូងរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ដែលស្នើសុំដាក់បញ្ចូលឯកសារទាំងអស់នោះរួចទៅហើយ។ សំណើសុំថ្មីនេះ ដែលមានលក្ខណៈជាសំណើរវែង និងច្រើន មានគោលដៅ

¹¹ សំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញ កថាខណ្ឌ ៥។
¹² សំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញ កថាខណ្ឌ ៥។

អូសបន្លាយកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីបច្ចុប្បន្ន និងបានរំលោភលើសិទ្ធិរបស់លោក ខៀវ សំផន ក្នុងការ ទទួលបានការជំនុំជម្រះក្តីក្នុងថ្ងៃវេលាមួយសមស្រប។

៣. អំពីយថាភាព និង ភាពដែលអាចជឿជាក់បាននៃសារទូរលេខផ្លូវទូតទាំង ២៦

១១. សហព្រះរាជអាជ្ញាបានអះអាងថា សារទូរលេខផ្លូវទូតទាំង ២៦ អាចត្រូវបានចាត់ទុកថាមាន យថាភាព ដោយហេតុថា សហព្រះរាជអាជ្ញាទើបតែរកឃើញថាសារទូរលេខទាំងនេះ មាននៅលើ គេហទំព័រប្រភពទិន្នន័យរបស់រដ្ឋាភិបាលសហរដ្ឋអាមេរិក ឈ្មោះ NARA¹³។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានលើកឡើងថា សារទូរលេខផ្លូវទូតទាំង ២៦ ដែលទាញយកបានដោយផ្ទាល់ ពីគេហទំព័រ NARA ក៏ដូចជាឧបសម្ព័ន្ធដែលមានគេហទំព័រសម្រាប់ភ្ជាប់ពិតប្រាកដទៅនឹងគេហទំព័រ NARA សម្រាប់សារទូរលេខនីមួយៗ ក៏បានដាក់ភ្ជាប់ជាមួយនឹងសំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញ របស់ខ្លួនដែរ។ ឯកសារអស់ទាំងនេះនឹងជួយសម្រួលដល់អង្គជំនុំជម្រះ ក៏ដូចជា ភាគីនៃរឿងក្តីលើ ការងារស្វែងរកឯកសារយោងសម្រាប់សារទូរលេខអស់ទាំងនេះ¹⁴។

១២. មេធាវីការពារក្តីសូមរំលឹកថា មេធាវីការពារក្តីពុំដែលបានជំទាស់ទៅលើយថាភាពនៃសារទូរលេខ ផ្លូវទូតទាំង ២៦ នោះឡើយ។

១៣. ដោយឡែក មេធាវីការពារក្តីកត់សម្គាល់ឃើញថា សារទូរលេខផ្លូវទូតទាំងឡាយដែលទាញយក បានពីប្រភពទិន្នន័យរបស់សហរដ្ឋអាមេរិកនេះ រួមទាំងឯកសារឧបសម្ព័ន្ធដែលសហព្រះរាជអាជ្ញា បានប្រើប្រាស់ជាឯកសារយោង ពុំត្រូវបានគេដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿងឡើយរហូតមកទល់នឹង ពេលនេះ។ ដោយមើលឃើញអំពីការខកខានមិនបានបំពេញកាតព្វកិច្ចធ្ងន់ធ្ងរពីសំណាក់សហព្រះ រាជអាជ្ញាខាងលើនេះ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីបានបង្ខំចិត្តធ្វើការស្រាវជ្រាវដោយខ្លួនឯងផ្ទាល់ទៅលើ ប្រភពទិន្នន័យ NARA នេះ ដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់អំពីភាពពិតប្រាកដនៃអំណះអំណាងដែលបានលើក ឡើងដោយសហព្រះរាជអាជ្ញានៅក្នុងសំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញរបស់ខ្លួន។ ដោយអនុវត្តតាម ការណែនាំរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាដូចមានបញ្ជាក់នៅក្នុងសំណើសុំផ្ទៀងផ្ទាត់របស់ខ្លួន និងក្រោយពីបានធ្វើ

¹³ សំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញ កថាខណ្ឌ ៧។

¹⁴ សំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញ កថាខណ្ឌ ៨។

ការស្រាវជ្រាវផ្ដោតទៅលើឯកសារយោងនៃសារទូរលេខផ្លូវទូតទាំង ២៦¹⁵ មេធាវីការពារក្តីបាន
រកឃើញថា ក្នុងចំណោមសារទូរលេខផ្លូវទូតទាំង ២៦ នោះ មានតែសារទូរលេខផ្លូវទូតចំនួន ១២
ប៉ុណ្ណោះ ដែលមាននៅក្នុងប្រភពទិន្នន័យ NARA ¹⁶។ ដូច្នោះ វាអាចថាសហព្រះរាជអាជ្ញាបានធ្វើ
ការភូតកុហកដោយចេតនា ឬមួយបើពុំដូច្នោះទេ សហព្រះរាជអាជ្ញាពុំបានធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់ទៅលើ
អ្វីដែលខ្លួនបានអះអាងនោះ។

១៤. ពាក់ព័ន្ធនឹងភាពគួរឱ្យជឿជាក់បាននៃឯកសារទាំងនេះ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីសូមធ្វើការជំទាស់សារ
ជាថ្មីម្តងទៀត បន្ថែមពីលើសេចក្តីជំទាស់ដែលបានធ្វើរួចមកហើយក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើ
សុំពិជ្ជាប័ណ្ណរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ក្នុងន័យថា ឯកសារទាំងនោះពុំមានភាពគួរឱ្យជឿជាក់បាន
ឡើយ ដោយហេតុថា ព័ត៌មានដែលផ្តល់ដោយសារទូរលេខផ្លូវទូតទាំងនោះមានភាពលម្អៀង¹⁷។
ជាក់ស្តែង នៅក្នុងសំណើសុំទីពីររបស់ខ្លួន សហព្រះរាជអាជ្ញាពុំបានបង្ហាញហេតុផល ដែលថា
កាលៈទេសៈថ្មីដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាបានលើកឡើង មានមូលដ្ឋានអាចឱ្យគេសន្និដ្ឋានបានថា
ព័ត៌មានទាំងឡាយដែលមាននៅក្នុងសារទូរលេខផ្លូវទូតទាំង ២៦ នោះ ពុំមានលក្ខណៈលម្អៀង ឆ្គុះ
បញ្ចាំងពីសភាពការណ៍ជាក់ស្តែង បានមកពីប្រភពច្បាស់ការណ៍ ហើយព័ត៌មានលក្ខណៈអាចឱ្យ
គេផ្ទៀងផ្ទាត់បាន។

៤. អំពីការបំពេញការងារប្រកបដោយការយកចិត្តទុកដាក់របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា

១៥. អង្គជំនុំជម្រះបានសម្រេចកាលពីពេលមុនថា សហព្រះរាជអាជ្ញាបានបំពេញការងាររបស់ខ្លួន
ប្រកបដោយការយកចិត្តទុកដាក់ ក្នុងការស្វែងរកធាតុផ្សំភ័ស្តុតាងថ្មី និងក្នុងការបង្ហាញភ័ស្តុតាង
ទាំងនោះ ដើម្បីអាចដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿង ចាប់តាំងពីពេលដែលការងារស្រាវជ្រាវរបស់
សហព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើទៅបានអាស្រ័យដោយគេហទំព័រ Wikileaks បានបង្កើតនូវយន្តការ

¹⁵ សំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញ កថាខណ្ឌ ៨។

¹⁶ សារទូរលេខដែលពុំមាននៅក្នុងមូលដ្ឋានទិន្នន័យ « NARA » គឺ៖ E282.1.4, E282.1.5, E282.1.6, E282.1.7, E282.1.9, E282.1.12, E282.1.13, E282.1.15, E282.1.16, E282.1.19, E282.1.20, E282.1.23, E282.1.24 និង E282.1.25។

¹⁷ សូមមើលចម្លើយតបទៅនឹងសំណើលើកទីមួយ កថាខណ្ឌ ៤-១៤។

ស្រាវជ្រាវមួយលើគេហទំព័ររបស់ខ្លួន កាលពីថ្ងៃទី ១៨ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៣¹⁸។ អង្គជំនុំជម្រះ បានទទួលស្គាល់ថា សហព្រះរាជអាជ្ញាមិនមានលទ្ធភាពធ្វើការស្វែងរកថា មានសារទូរលេខផ្លូវទូត ទាំងនេះឡើយ ដោយហេតុថាសារទូរលេខទាំងនេះស្ថិតនៅចម្រុះលាយឡំជាមួយសារទូរលេខផ្លូវ ទូតជាង ១,៧ លាន សារទូរលេខ ដែលមាននៅក្នុងប្រភពទិន្នន័យ ហើយដែលពុំត្រូវបានគេរៀប រៀងទៅតាមលំដាប់លំដោយអ្វីឡើយ¹⁹។

១៦. មេធាវីការពារក្តីយល់ឃើញថា សំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាបាន បង្ហាញឱ្យឃើញយ៉ាងច្បាស់ថា សហព្រះរាជអាជ្ញាពុំបានបំពេញការងាររបស់ខ្លួនដោយយកចិត្តទុក ដាក់ឡើយ។ ជាក់ស្តែង ប្រភពទិន្នន័យ NARA ដែលបានលើកឡើងថ្មីៗនេះដោយសហព្រះរាជ អាជ្ញាដើម្បីជាសម្ភារៈហេតុដល់ សំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញរបស់ខ្លួន ត្រូវបានគេបញ្ជូនក្នុង គេហទំព័រតាំងតែពីថ្ងៃទី ៣០ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៥ ម៉្លេះ²⁰។ ដូច្នោះ គឺចាប់តាំងពីថ្ងៃទី ៣០ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៥ ម៉្លេះ ហើយពុំមែនចាប់តាំងពីខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៣ ទេ ដែលសហព្រះរាជ អាជ្ញាអាចរកឃើញ ឯកសារសារទូរលេខផ្លូវទូតចំនួន ១២ ក្នុងចំណោមសារទូរលេខផ្លូវទូតទាំង ២៦ នោះ។ គួរកត់សម្គាល់ផងដែរថា នៅក្នុងសំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញរបស់ខ្លួន សហព្រះ រាជអាជ្ញាបានទទួលស្គាល់ថា ខ្លួនទើបតែនឹងធ្វើការស្រាវជ្រាវស៊ើបសួរទៅលើប្រភពទិន្នន័យដែល បើកទូលាយដល់សាធារណជនប្រើប្រាស់ គឺបន្ទាប់ពីពេលដែលអង្គជំនុំជម្រះបានសម្រេចបដិសេធ សំណើលើកទីមួយរបស់ខ្លួនដែលស្នើដាក់បញ្ជូនឯកសារទាំងនោះទៅក្នុងកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល²¹។ ហេតុដូច្នោះ មេធាវីការពារក្តីយល់ឃើញថា សហព្រះរាជអាជ្ញាពុំបានយកចិត្តទុកដាក់ ក្នុងការ បំពេញកិច្ចការរបស់ខ្លួនឡើយ ការណ៍ដែលខ្លួនស្នើសុំឱ្យមានការដាក់បញ្ជូនសារទូរលេខផ្លូវទូត ទាំង ២៦ ទៅក្នុងសំណុំរឿងនាដំណាក់កាលបញ្ចប់នៃការជំនុំជម្រះលើរឿងក្តី ០០២/០១ ទៅហើយ នោះ។

¹⁸ សេចក្តីសម្រេច កថាខណ្ឌ ៥។

¹⁹ សេចក្តីសម្រេច កថាខណ្ឌ ៥។

²⁰ សំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញ កថាខណ្ឌ ៧។

²¹ សំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញ កថាខណ្ឌ ៧។

១៧. ហេតុដូច្នោះ មេធាវីការពារក្តីសូមលើកសេចក្តីជំទាស់សាជាថ្មីម្តងទៀត ដោយហេតុថាការដាក់
បញ្ចូលឯកសារភ័ស្តុតាងទៅក្នុងសំណុំរឿងដែលធ្វើក្នុងដំណាក់កាលបច្ចុប្បន្ននៃនីតិវិធី ជាការរំលោភលើ
សិទ្ធិរបស់មេធាវីការពារក្តី²²។

៥. ពាក់ព័ន្ធនឹងភ័ស្តុតាងដែលផ្តល់ដោយសារទូរលេខតាមផ្លូវទូរស័ព្ទអាមេរិកទាំង ២៦

១៨. សហព្រះរាជអាជ្ញាបានអះអាងថា សារទូរលេខតាមផ្លូវទូរស័ព្ទអាមេរិកទាំង ២៦ ទំនងជាអាចផ្តល់នូវ
ធាតុផ្សំភ័ស្តុតាងបន្ថែមពាក់ព័ន្ធនឹងភ័ស្តុតាងដែលត្រូវបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿង និងត្រូវបាន
ពិភាក្សាដេញដោលក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃបរិបទប្រវត្តិសាស្ត្រ និងដោយឡែកពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើដំណើរ
របស់លោក ខៀវ សំផន ក្នុងឆ្នាំ ១៩៧៤ និងការចូលរួមរបស់លោកក្នុងចលនាខ្មែរក្រហម ការ
ជម្លៀសដោយបង្ខំ និងអំពើអមនុស្សធម៌ផ្សេងៗប្រព្រឹត្តមកលើប្រជាជន ក៏ដូចជាករណីសម្លាប់
និង/ឬ ការបាត់ខ្លួនបន្ថែមផ្សេងទៀតរបស់សមាជិករបបសាធារណរដ្ឋខ្មែរ²³។

១៩. ក្រុមមេធាវីការពារក្តីនៅតែបន្តការជំទាស់ ដែលខ្លួនបានធ្វើតបទៅនឹងសំណើលើកទីមួយរបស់សហ
ព្រះរាជអាជ្ញា²⁴។ ដូចដែលអង្គជំនុំជម្រះបានគូសបញ្ជាក់²⁵ ភ័ស្តុតាងដែលមាននៅក្នុងសារទូរលេខ
តាមផ្លូវទូរស័ព្ទអាមេរិកទាំង ២៦ សម្រាប់សំណុំរឿង ០០២/០១ មានលក្ខណៈច្រំដែល ហេតុដូច្នោះ
សំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញត្រូវតែបដិសេធចោលដោយផ្អែកតាមវិធាន ៨៧-៣-ក។

២០. សហព្រះរាជអាជ្ញាពុំបានបង្ហាញថា ការផ្លាស់ប្តូរកាលៈទេសៈអាចនាំឱ្យបញ្ជាក់ឱ្យឃើញថា សារ
ទូរលេខតាមផ្លូវទូរស័ព្ទអាមេរិកទាំង ២៦ អាចនឹងផ្តល់ភ័ស្តុតាងថ្មី និងភ័ស្តុតាងបន្ថែម។ ក្រុមមេធាវី
ការពារក្តីសូមលើកថា ធាតុផ្សំនៃភ័ស្តុតាងដែលត្រូវបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿង និងត្រូវបាន
ពិភាក្សាដេញដោល មានផ្ទុកនូវព័ត៌មានស្រដៀងគ្នានេះដែរ។ ទាក់ទិននឹងចំណុចនេះ ក្នុងអំឡុង
ពេលសវនាការលើឯកសារគន្លឹះ និងដោយឡែកក្នុងអំឡុងពេលសវនាការដែលទើបបានកន្លងផុត

²² សូមមើលចម្លើយតបទៅនឹងសំណើលើកទីមួយ កថាខណ្ឌ ១៥-១៦។
²³ សំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញ កថាខណ្ឌ ១៣-១៤។
²⁴ សូមមើលចម្លើយតបទៅនឹងសំណើលើកទីមួយ កថាខណ្ឌ ៤-២០។
²⁵ សេចក្តីសម្រេច កថាខណ្ឌ ៨ និង ១១។

ទៅថ្មីៗនេះ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានបង្ហាញឯកសារមួយចំនួនធំពាក់ព័ន្ធនឹងបរិបទប្រវត្តិសាស្ត្រ និង ប្រធានបទផ្សេងៗ ដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាបានលើកឡើងនៅក្នុងសំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញ របស់ខ្លួន²⁶។ ការណ៍បែបនេះបង្ហាញឱ្យឃើញថា ការដាក់បញ្ចូលសារទូរលេខតាមផ្លូវទូតអាមេរិក ទាំង ២៦ នេះ ទៅក្នុងសំណុំរឿងពិតជារំលោភលើវិធាន ៨៧-៣-ក ។

២១. ម្យ៉ាងវិញទៀត ក្រុមមេធាវីការពារក្តីសូមធ្វើការគូសបញ្ជាក់ពីចេតនាមិនល្អរបស់សហព្រះរាជ អាជ្ញា នៅពេលដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាបានលើកឡើងថា នាពេលថ្មីៗនេះ ក្រុមមេធាវីការពារក្តី មានបំណងស្នើឱ្យដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងសវនាការនូវធាតុផ្សំនៃភស្តុតាងពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើដំណើររបស់ លោក ខៀវ សំផន ក្នុងគោលដៅទាញរូបលោកចេញពីការធ្វើសេចក្តីសម្រេចជម្លៀសប្រជាជន បន្ទាប់ពីជ័យជំនះរបស់ខ្មែរក្រហម²⁷។ ការអះអាងបែបនេះពិតជាមិនមានមូលដ្ឋានត្រឹម ត្រូវឡើយ។ លើចំណុចនេះដែរ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីសូមរំលឹកថា សហព្រះរាជអាជ្ញាខ្លួនឯងផ្ទាល់ បានព្យាយាមដាក់បញ្ចូលសារទូរលេខចំនួនពីរក្នុងចំណោមសារទូរលេខតាមផ្លូវទូតអាមេរិកទាំង ២៦²⁸ នៅក្នុងអំឡុងពេលសវនាការ ខណៈដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាបានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹង ចំនួនពីរថ្ងៃមុន ពីអ្នកច្បាប់ជាន់ខ្ពស់ថា សំណើរបស់ខ្លួនសុំឱ្យដាក់បញ្ចូលសារទូរលេខទាំងពីរខាង លើ ត្រូវបានអង្គជំនុំជម្រះបដិសេធចោល²⁹។ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីបានប្រឆាំងទៅនឹងការព្យាយាម បែបលួចបន្លំដូច្នោះ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីសូមស្នើឱ្យអង្គជំនុំជម្រះសម្រេចថា សារទូរលេខតាមផ្លូវទូតអាមេរិកទាំងពីរ មិនត្រូវបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងការពិភាក្សាដេញដោល ទេ។

²⁶ សូមមើលប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃទី ២៤ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៣ ឯកសារ E1/211.1 ទំព័រ ១៤-៤៩, ៥៧-៥៩ (ភាសាបារាំង) ប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃទី ២៥ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៣ ឯកសារ E1/212.1 ទំព័រ ១០៣-១០៩ (ភាសាបារាំង)។ សូមមើលផងដែរប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃទី ១៣ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/42.1 ទំព័រ ៨០-១១៥ (ភាសាបារាំង)។

²⁷ សំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញ កថាខណ្ឌ ៥។

²⁸ សូមមើលប្រតិចារិកសវនាការ ថ្ងៃទី ១២ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៣ ឯកសារ E1/206.1 ទំព័រ ២-៣។ ក្នុងសវនាការនោះ សហ ព្រះរាជអាជ្ញាបានព្យាយាមដាក់បញ្ចូលសារទូរលេខ E282.1.19 និង E282.1.22 ឱ្យពិភាក្សាដេញដោល។

²⁹ សូមមើលអ៊ីមែលរបស់ Susan Lamb កម្មវត្ថុ៖ « Final Annex in advance of the TMM : all decisions rendered or to be rendered at trial in Case 002/01 » ថ្ងៃទី ១០ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ២០១៣ ឧបសម្ព័ន្ធ ៤៖ List of all motions filed at trial and their corresponding disposition by the Trial Chamber ទំព័រ ២៦។

៦. ពាក់ព័ន្ធនឹងបណ្តឹងតបរបស់ លោក ខៀវ សំផន ក្នុងករណីមានការសម្រេចផ្សេង

២២. ប្រសិនបើអង្គជំនុំជម្រះសម្រេចឯកភាពលើសំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា តាមលក្ខណៈខុសពីធម្មតានោះ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីសូមស្នើឱ្យអង្គជំនុំជម្រះសម្រេចដូចគ្នានេះដែរ លើសំណើរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីសុំឱ្យទទួលយកសារទូរលេខតាមផ្លូវទូតអាមេរិកចំនួន ១៤³⁰ ដែលក្នុងនោះ សារទូរលេខចំនួន ៥ មាននៅក្នុងមូលដ្ឋានទិន្នន័យ NARA ³¹។

២៣. ផ្អែកតាមសំអាងហេតុនេះ ក្រុមមេធាវីការពារក្តី សូមស្នើឱ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមេត្តា៖
- បដិសេធសំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ដែលស្នើសុំឱ្យមានការដាក់ បញ្ចូលសារទូរលេខតាមផ្លូវទូតអាមេរិកដែលមាននៅក្នុងសំណើសុំរបស់ខ្លួនចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៣ និងសំណើសុំចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៣ ទៅក្នុងសំណុំរឿង។
 - កុំទទួលយកសារទូរលេខ E282.1.19 និង E282.1.22 ធ្វើជាធាតុផ្សំនៃភស្តុតាងដែលត្រូវបានដាក់ បញ្ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿង និងត្រូវបានពិភាក្សាដេញដោល។
 - ពិនិត្យឡើងវិញនូវសំណើរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីរបស់ លោក ខៀវ សំផន ប្រសិនបើអង្គជំនុំ ជម្រះសម្រេចពិចារណាឡើងវិញនូវសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៣។

	មេធាវី គង់ សំអុន	ទីក្រុងភ្នំពេញ	
	មេធាវី Anta GUISSÉ	ទីក្រុងប៉ារីស	
	មេធាវី Arthur VERCKEN	ទីក្រុងភ្នំពេញ	
កាលបរិច្ឆេទ	ឈ្មោះ	ទីកន្លែង	ហត្ថលេខា

³⁰ សំណើសុំដាក់បញ្ចូលសារទូរលេខតាមផ្លូវទូតអាមេរិកទៅក្នុងការពិភាក្សាដេញដោល អនុលោមតាមវិធាន ៨៧(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ចុះថ្ងៃទី ៣០ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៣ ឯកសារ E290។

³¹ ឯកសារ E290.1.3, E290.1.5, E290.1.7, E290.1.8 និង E290.1.12។

ចម្លើយតបទៅនឹងសំណើសុំរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ដែលស្នើឱ្យមានការពិចារណាឡើងវិញលើសេចក្តីសម្រេចបដិសេធការដាក់ បញ្ចូលសារទូរលេខផ្លូវទូតរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក ទៅក្នុងសំណុំរឿង និងទៅក្នុងកិច្ចពិភាក្សាដេញដោល